

Gilles je román, který bývá srovnáván s Citovou výchovou. Pro francouzskou meziválečnou literární mládež měl totiž podobný význam jako dílo Flaubertovo pro pokolení předešlá. Je to kniha životní deziluze. Gilles Gambier, v mnoha rysech Drieuovo alter ego, postupně zjišťuje, že po naléhavé válečné zkušenosti patří k těm, kteří již nikdy nebudou schopni plně se přizpůsobit nebo se dokonce ztotožnit se stylem a „hodnotami“ společnosti, jak ji zpracovala ziskuchtivost, přetvářka, marnivost a úzkost kapitalismu, který již před válkou pozvolna přecházel do stadia trustů a monopolů. Překonání odcizení – ne vůči společnosti a přírodě, nýbrž alespoň sobě samému – a nevolnosti v heroickém gestu aktivního nihilismu mimořádně rezonovalo v rase plných srdcí v prázdném světě „pitomců, všiváků a surovců“ (Gobineau – Plejády) pachtících se za prostředními požitky.

Kniha je rozdělena do tří částí – Dovolená, Elysejský palác a Apokalypsa. Druhá končí zde uvedenou třicátou kapitolou. Její obsah je aktuálnější než v době svého vzniku, jen ti Čechoslováci a Poláci v závěru působí dnes poněkud nepatřičně. Nezapomínejme však, že v meziválečném období byly Polsko a ČSR největšími spojenci Francie, že na středních školách byla zavedena povinná výuka francouzského jazyka a řada lidí tam odcházela za prací. Mnichov tento vývoj přerušil. Co by asi staroch Carentan říkal dnes, kdy je země Galů a Franků kolonizována všemožnými africkými a asijskými národy?

V době, kdy vznikala první verze románu (1936-37), Drieu Československo navštívil. Přijel jako dopisovatel časopisu Marianne, aby tu pořídil obsáhlý rozhovor s prezidentem Benešem. Jeho sympatie, ač bez bližší znalosti poměrů 1. republiky, byly tehdy zcela na straně malého státu, tísněného ze všech světových stran velmocenskou a restaurační politikou.

Více: Pierre Drieu: Gilles v: **Západ 2007**, Praha Národní myšlenka.